

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากที่ผ่านมาย่อมเป็นที่ทราบกันดีอยู่ว่าการผลิตไฟฟ้าโดยใช้พลังงานนิวเคลียร์นั้นได้รับการคัดค้านจากประชาชนเป็นจำนวนมากมาโดยตลอด ซึ่งมีหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องคือ กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม สำนักงานพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ (พปส.) สำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (สพช.) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) และ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) รวมทั้งสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ได้ร่วมกันทำการศึกษาความเหมาะสมของโครงการ โดยมีฝ่ายประชาสัมพันธ์ของ กฟผ. เป็นผู้จัดทำโครงร่างแนวนโยบายและแผนประชาสัมพันธ์โครงการนี้

เนื่องจากปัจจุบัน กฟผ. ได้ดำเนินการผลิตกระแสไฟฟ้าโดยส่วนหนึ่งใช้ทรัพยากรในประเทศซึ่งได้แก่ การผลิตไฟฟ้าโดยใช้พลังน้ำ ถ่านลิกไนต์และก๊าซธรรมชาติ อีกส่วนหนึ่งเป็นการนำเข้าน้ำมันจากต่างประเทศ และบางส่วนจะเป็นการซื้อกระแสไฟฟ้าจากประเทศเพื่อนบ้าน คือ จากเขื่อนน้ำงึม ประเทศลาว และจากประเทศมาเลเซีย เข้ามาช่วยเสริมกำลังการผลิตในประเทศ ทำให้ต้องมีการเตรียมพร้อมต่อการหาแหล่งผลิตกระแสไฟฟ้าซึ่งไม่สามารถทำได้ในระยะเวลาอันสั้น เนื่องจากมีปัจจัยที่มีผลกระทบต่อโครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าใหม่เกิดขึ้นอย่างมากมาย เช่น การเรียกร้องของประชาชนในเรื่องการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงการยอมรับของประชาชนในพื้นที่เป้าหมาย ดังนั้น ภารกิจที่เพิ่มขึ้นของ กฟผ. ก็คือการทำความเข้าใจแก่ประชาชนทั่วประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนในพื้นที่เป้าหมายให้รับรู้ถึงความจำเป็นและการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนของ กฟผ. อย่างไรก็ตามการเตรียมพร้อมสำหรับการจัดหาพลังงานไฟฟ้าให้เหมาะสมและเพียงพอจำเป็นต้องเป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีความพร้อมในทุกสถานการณ์

จากการที่ กฟผ. ได้ใช้ทรัพยากรธรรมชาติภายในประเทศในการผลิตกระแสไฟฟ้ามาโดยตลอดนั้น เนื่องจากจะเริ่มมีการขาดแคลนทรัพยากรเชื้อเพลิงภายในประเทศต่อไปในอนาคต เพราะแหล่งพลังงานดังกล่าวมีจำกัด การนำเข้าเชื้อเพลิงจากต่างประเทศจึงเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ รวมทั้งได้มีการพัฒนาแหล่งผลิตพลังงานร่วมกับประเทศเพื่อนบ้าน เช่น พม่า มาเลเซีย เวียดนาม และลาว

ซึ่งประเทศไทยคงไม่สามารถพึ่งพาเพื่อนบ้านตลอดไปได้ ส่วนการพัฒนาพลังงานซึ่งมีประโยชน์ทั้งทางด้านการชลประทานและผลิตกระแสไฟฟ้า การดำเนินงานก็มีอุปสรรคและปัญหามากมายโดยเฉพาะเรื่องพื้นที่อ่างเก็บน้ำ ส่วนการเผาไหม้เชื้อเพลิงเพื่อผลิตพลังงานจากน้ำมัน ถ่านหิน และก๊าซธรรมชาติ ปัญหาที่ตามมาคือเรื่องมลภาวะ ส่วนพลังงานทดแทน เช่น พลังงานแสงอาทิตย์ พลังงานความร้อนใต้พิภพ และพลังงานลม ก็สามารถนำมาใช้เป็นเพียงพลังงานเสริมมิใช่พลังงานหลัก เนื่องจากมีขีดจำกัดในการพัฒนาและไม่คุ้มค่าทางเศรษฐกิจ กฟผ. จึงต้องศึกษาด้านพลังงานแหล่งต่าง ๆ โดยจะต้องศึกษาถึงความเหมาะสมทางด้านเศรษฐศาสตร์เป็นประการสำคัญ คือการศึกษาในเรื่องของปริมาณความพร้อมที่จะนำมาใช้ เทคโนโลยีที่เหมาะสมและปลอดภัย ตลอดจนเมื่อนำมาใช้ในการผลิตพลังงานไฟฟ้าแล้วจะมีราคาต้นทุนในการผลิตต่ำกว่าการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงด้วย

กฟผ. ได้ศึกษาความเหมาะสมในการที่จะนำเอาเชื้อเพลิงนิวเคลียร์มาใช้ในการผลิตกระแสไฟฟ้าตั้งแต่ปี 2510 โดยได้มีการสำรวจสถานที่ที่เหมาะสมมากที่สุดบริเวณชายฝั่งอ่าวไทย บริเวณบ้านอ่าวไผ่ ซึ่งอยู่ห่างจากอำเภอศรีราชาลงไปทางใต้ประมาณ 4 กิโลเมตร

กฟผ. จึงเสนอโครงการนี้ต่อคณะรัฐมนตรี และได้รับอนุมัติในหลักการให้ใช้บริเวณบ้านอ่าวไผ่ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี เป็นที่ตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ โดยกำหนดจะสร้างโรงไฟฟ้าขนาด 500 เมกะวัตต์ ใช้เงินลงทุนประมาณ 2,800 ล้านบาท ในปี 2518 ใช้เวลาก่อสร้างประมาณ 8 ปี จึงจะแล้วเสร็จ สำหรับโรงไฟฟ้าขนาด 500 เมกะวัตต์ ในสมัยนั้นถือว่าเป็นโรงไฟฟ้าใหญ่มาก เพราะมีกำลังผลิตเกือบครึ่งหนึ่งของปริมาณไฟฟ้าที่ใช้กันทั่วประเทศ จากนั้นได้มีการเตรียมงานด้านต่าง ๆ เพื่อรองรับโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ที่จะสร้าง เช่น ตั้งคณะกรรมการไฟฟ้านิวเคลียร์ ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานและสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้อง ทำหน้าที่พิจารณาเกี่ยวกับกฎเกณฑ์โรงไฟฟ้านิวเคลียร์ รวมทั้งการจัดตั้งหน่วยงานขึ้นรับผิดชอบโครงการนี้โดยตรง นอกจากนี้ได้ร่วมงานกับสำนักงานพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และทบวงการพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศ จัดหลักสูตรวิชานิวเคลียร์วิทยา ในระดับปริญญาโท ขึ้นเพื่อปูพื้นฐานวิชาวิศวกรรมนิวเคลียร์ในประเทศไทย

ในปี 2516 ได้จัดซื้อที่ดินบริเวณบ้านอ่าวไผ่ ประมาณ 1,000 ไร่ เพื่อใช้เป็นสถานที่ก่อสร้างโรงไฟฟ้า รวมทั้งเซ็นสัญญาสั่งซื้อเชื้อเพลิงยูเรเนียมจากสหรัฐอเมริกา ซึ่งเชื้อเพลิงที่สั่งซื้อนี้สามารถขายต่อให้การไฟฟ้าประเทศอื่นได้ หาก กฟผ. เลิกล้มโครงการ หรือไม่ประสงค์จะให้บริการด้วยเหตุอื่นใด และจากวิกฤตการณ์น้ำมันในปี 2517 ส่งผลให้ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกหันไปผลิตไฟฟ้าจากเชื้อเพลิงประเภทอื่น ๆ แทนน้ำมันมากขึ้น โรงไฟฟ้านิวเคลียร์จึงเป็นทางเลือกสำคัญในขณะนั้น ซึ่งรวม

ทั้งประเทศไทยด้วย ระหว่างนี้เองกระแสต่อต้านได้เริ่มขึ้น ภาพแห่งความน่ากลัวจากระเบิดปรมาณูในสงครามโลกครั้งที่ 2 ที่สหรัฐอเมริกานำไปถล่มเมืองฮิโรชิมาและนางาซากิของญี่ปุ่น ถูกนำมาเชื่อมโยงเข้ากับโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ การต่อต้านโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ได้ขยายวงไปทั่ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อมวลชน หนังสือพิมพ์หลายฉบับได้เสนอข่าวการคัดค้านโครงการดังกล่าวต่อเนื่องกันในระยะนั้น รัฐบาลจึงชะลอการสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ไว้ แต่ยังให้ศึกษาและติดตามเทคโนโลยีอย่างใกล้ชิด เนื่องจากเป็นหนทางหนึ่งที่ทำให้ไม่ต้องพึ่งน้ำมันในการผลิตไฟฟ้า

ในปี 2518 ได้มีการอนุมัติการก่อสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์มากที่สุดถึง 30 โรง ทั้งนี้เพราะขณะนั้นทั่วโลกกำลังประสบปัญหาวิกฤติการณ์น้ำมันอย่างรุนแรง จึงหาทางออกด้วยการนำพลังงานนิวเคลียร์เข้ามาทดแทนน้ำมัน อย่างไรก็ตาม นับตั้งแต่เกิดวิกฤติการณ์รังสีรั่วไหลจากโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ที่เกาะทรีไมล์ สหรัฐอเมริกา ในปี 2522 โรงไฟฟ้านิวเคลียร์ระเบิดที่เซอร์โนบิล สหภาพโซเวียต ในปี 2528 และอุบัติเหตุกับโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ในญี่ปุ่น 2 ครั้ง ที่โรงไฟฟ้านิวเคลียร์ Fukushima เมื่อเดือนมกราคม ในปี 2532 และในเดือนกุมภาพันธ์ ปี 2534 ที่โรงไฟฟ้านิวเคลียร์ Mihama 2 ทำให้เกิดกระแสการต่อต้านโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ในญี่ปุ่นเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้แผนการติดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ที่เมือง Kochi และแผนการติดตั้งเตาปฏิกรณ์นิวเคลียร์ที่เมือง Hidakacho บนเกาะ Honshu ได้ถูกยกเลิกไป เพราะเกิดการต่อต้านอย่างหนักจากประชาชนในท้องถิ่น

นอกจากนี้ในระยะหลังก็มีข่าวการรั่วไหลของรังสีจากโรงไฟฟ้านิวเคลียร์อีกหลายแห่ง จึงเกิดกระแสการคัดค้านและต่อต้านการใช้พลังงานนิวเคลียร์จากประชาชนอย่างกว้างขวาง โดยเริ่มแพร่ขยายจากสหรัฐอเมริกา ไปยังประเทศในยุโรปตะวันตก ละตินอเมริกา และตะวันออกไกล และรวมถึงกลุ่มยุโรปตะวันออก ส่งผลให้โรงไฟฟ้านิวเคลียร์ลดจำนวนลง และนำไปสู่การยกเลิกโครงการก่อสร้างอีกหลายแห่ง

จนกระทั่งถึงปี 2535 ก็ได้มีการนำเรื่องการก่อสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์มาพิจารณาอีกครั้ง ในแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (2535 - 2539) โดยเน้นเรื่องเกี่ยวกับนิวเคลียร์ว่า โรงไฟฟ้านิวเคลียร์อาจจะเหมาะสมกับประเทศไทยในอนาคต หากการใช้พลังงานรูปนี้ยังคงพัฒนาก้าวหน้าและมีการใช้อย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะประเทศที่พัฒนาแล้ว ดังนั้น ให้ กพผ. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการติดตามผลการศึกษาทั้งทางด้านเศรษฐศาสตร์ เทคโนโลยี และความปลอดภัย ในขณะที่เดียวกันต้องเริ่มให้การศึกษาและประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าใจถึงประโยชน์และผลกระทบของโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ว่านิวเคลียร์ก่อให้เกิดผลกระทบน้อยที่สุด เพราะเป็นพลังงานที่

สะอาด ไม่มีก๊าซเสียที่จะทำให้เกิดภาวะฝนกรดและภาวะเรือนกระจก เป็นแหล่งผลิตไฟฟ้าที่มั่นคง ใช้เชื้อเพลิงน้อยมาก การเปลี่ยนแปลงราคาเชื้อเพลิงมีผลต่อต้นทุนการผลิตน้อย

เรื่องของพลังงานนิวเคลียร์ในประเทศไทยเป็นเรื่องที่จะต้องอาศัยบุคคลที่มีความรู้อย่างลึกซึ้ง ซึ่งยังมีอยู่จำนวนน้อย จึงทำให้ความเคลื่อนไหวของกลุ่มเอกชนที่คัดค้านในเรื่องนี้ยังมีไม่มากนัก จะมีก็แต่นักวิชาการ นักการเมืองฝ่ายค้าน และสื่อมวลชน เท่านั้น ที่แสดงความคิดเห็นผ่านสื่อต่าง ๆ

ในช่วงที่ผ่านมาประเทศไทยได้มีการจัดสัมมนาเกี่ยวกับโรงไฟฟ้า ดังนี้ (สุนีย์ หนูสง, 2539 : 11-12)

- วันที่ 14 – 15 พฤศจิกายน 2534 ทบวงการพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศ (IAEA) และสำนักงานพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ จัดสัมมนาผู้สื่อข่าวภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิก เรื่องพลังงานนิวเคลียร์กับความเห็นของสาธารณชน ที่กรุงเทพมหานคร

- วันที่ 4 – 5 กรกฎาคม 2535 สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ ได้จัดสัมมนาเรื่องพลังงานและการพัฒนา (การพิจารณาใช้พลังงานนิวเคลียร์) ที่ อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี

- วันที่ 9 พฤษภาคม 2538 คณะกรรมการวิชาการสาขาวิศวกรรมเครื่องกล สมาคมวิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้จัดสัมมนา ELECTRICITY UPDATE ที่ โรงแรมเอเชีย กรุงเทพมหานคร ซึ่งได้มีหัวข้อเกี่ยวกับสถานการณ์โรงไฟฟ้านิวเคลียร์ในประเทศญี่ปุ่น และฝรั่งเศส

- วันที่ 25 พฤษภาคม 2538 ราชบัณฑิตยสถาน และสภาสมาคมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย ได้จัดสัมมนาเรื่อง อนาคตการผลิตไฟฟ้า-ทางเลือกของประเทศ ที่ กรุงเทพมหานคร ซึ่งได้จัดส่วนหนึ่งเป็นเรื่องทางเลือกผลิตไฟฟ้าจากโรงไฟฟ้านิวเคลียร์

- เดือนพฤศจิกายน 2539 ภาควิชานิวเคลียร์เทคโนโลยี คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ร่วมกับสถาบันวิจัยพลังงาน การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย และสมาคมนิวเคลียร์แห่งประเทศไทย จัดสัมมนาเรื่อง “โรงไฟฟ้านิวเคลียร์”

- 29 พฤศจิกายน 2539 สำนักงานพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ ร่วมกับคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดสัมมนาเชิงวิชาการเรื่อง "เหลียวหลังแลหน้า วิสัยทัศน์นิวเคลียร์" ที่ โรงแรมปทุมวัน ปริ้นเซส กรุงเทพฯ
- เดือนธันวาคม 2539 ภาควิชานิวเคลียร์เทคโนโลยี คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ร่วมกับสมาคมนิวเคลียร์แห่งประเทศไทย จัดสัมมนา "ข้อคิดจากการเข้าร่วมสังเกตการณ์ ประชาพิจารณ์เรื่องการจัดการกากเชื้อเพลิงนิวเคลียร์ และรูปแบบของการทิ้งกากนิวเคลียร์ในประเทศ แคนาดา"
- เดือนธันวาคม 2539 ภาควิชานิวเคลียร์เทคโนโลยี คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ร่วมแสดงนิทรรศการโครงการ "เปิดโลกวิทยาศาสตร์" ขององค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ ณ ศูนย์การค้าแฟชั่น ไอส์แลนด์ เป็นระยะเวลา 1 ปี ตั้งแต่เดือนกันยายน 2540 ถึง สิงหาคม 2541

ในปัจจุบันทั่วโลกมีโรงไฟฟ้านิวเคลียร์เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก ประเทศที่มีโรงไฟฟ้านิวเคลียร์มากที่สุดในโลกคือ 1 สหรัฐอเมริกา มีโรงไฟฟ้าที่กำลังเดินเครื่องอยู่ 107 โรง รองลงมาคือ ฝรั่งเศส มี 59 โรง กำลังก่อสร้าง 1 โรง อันดับสามคือญี่ปุ่น มี 54 โรง กำลังก่อสร้าง 1 โรง และอันดับที่ 4 คือ อังกฤษมี 35 โรง

ตารางที่ 1 ตารางสรุปจำนวนโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ทั่วโลก ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2540

ประเทศ	เริ่มเดินเครื่อง ในเชิงพาณิชย์ (พ.ศ.)	กำลังเดินเครื่อง		กำลังก่อสร้าง		ผลิตไฟฟ้าจาก โรงไฟฟ้านิวเคลียร์ ในปี พ.ศ.2538 (พันล้านหน่วย)	สัดส่วนเทียบ กับไฟฟ้าทั้ง หมดในประเทศ (ร้อยละ)
		โรง	รวมกำลังผลิต (เมกะวัตต์)	โรง	รวมกำลังผลิต (เมกะวัตต์)		
ทวีปยุโรป							
1. ฝรั่งเศส	2502	59	62,853	1	1,450	376.00	78.17
2. สหราชอาณาจักร	2499	35	12,968	-	-	89.30	27.45
3. รัสเซีย	2501	29	19,843	4	3,375	99.68	13.63
4. เยอรมนี	2509	20	22,282	-	-	161.40	31.76
5. ยูเครน	2521	16	13,765	4	3,800	74.61	46.84

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ประเทศ	เริ่มเดินเครื่อง ในเชิงพาณิชย์ (พ.ศ.)	กำลังเดินเครื่อง		กำลังก่อสร้าง		ผลิตไฟฟ้าจาก โรงไฟฟ้านิวเคลียร์ ในปี พ.ศ.2538 (พันล้านหน่วย)	สัดส่วนเทียบ กับไฟฟ้าทั้ง หมดในประเทศ (ร้อยละ)
		โรง	รวมกำลังผลิต (เมกะวัตต์)	โรง	รวมกำลังผลิต (เมกะวัตต์)		
6. สวีเดน	2515	12	10,040	-	-	67.00	46.24
7. สเปน	2512	9	7,320	-	-	53.10	29.34
8. เบลเยียม	2518	7	5,712	-	-	45.10	60.05
9. บัลแกเรีย	2517	6	3,538	-	-	16.44	45.38
10. สวิสเซอร์แลนด์	2511	5	3,079	-	-	23.97	40.57
11. สโลวัก	2524	4	1,632	4	1,552	10.80	43.99
12. เช็ก	2528	4	1,648	2	1,824	12.49	19.34
13. ฟินแลนด์	2520	4	2,455	-	-	20.00	30.40
14. ฮังการี	2526	4	1,729	-	-	13.97	39.88
15. ลิทัวเนีย	2528	2	2,370	-	-	10.85	81.47
16. เนเธอร์แลนด์	2512	2	449	-	-	2.30	2.77
17. สโลเวเนีย	2526	1	632	-	-	4.79	39.91
18. อาร์เมเนีย	N.A.	1	376	-	-	1.43	25.67
19. โรมาเนีย	2539	1	650	1	650	5.40	9.67
ทวีปอเมริกา (เหนือและใต้)							
20. สหรัฐอเมริกา	2500	107	99,188	-	-	629.42	20.14
21. แคนาดา	2514	16	11,994	-	-	77.86	14.16
22. อาร์เจนตินา	2517	2	935	1	692	7.45	11.40
23. บราซิล	2527	1	626	1	1,245	2.99	1.09
24. เม็กซิโก	2533	2	1,308	-	-	10.46	6.48
ทวีปแอฟริกา							
25. แอฟริกาใต้	2527	2	1,842	-	-	12.63	6.51
ทวีปเอเชีย							
26. ญี่ปุ่น	2509	54	43,850	1	796	318.10	35.22
27. เกาหลีใต้	2521	12	9,770	6	5,120	73.19	34.08
28. อินเดีย	2512	10	1,695	4	808	8.72	2.32

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ประเทศ	เริ่มเดินเครื่อง ในเชิงพาณิชย์ (พ.ศ.)	กำลังเดินเครื่อง		กำลังก่อสร้าง		ผลิตไฟฟ้าจาก โรงไฟฟ้านิวเคลียร์ ในปี พ.ศ.2538 (พันล้านหน่วย)	สัดส่วนเทียบ กับไฟฟ้าทั้ง หมดในประเทศ (ร้อยละ)
		โรง	รวมกำลังผลิต (เมกะวัตต์)	โรง	รวมกำลังผลิต (เมกะวัตต์)		
29. ใต้หวัน	2521	6	4,884	-	-	34.85	26.35
30. จีน	2536	3	2,167	4	3,090	11.35	0.79
31. คาซัคสถาน	2516	1	70	-	-	0.30	0.58
32. ปากีสถาน	2515	1	125	1	300	0.37	0.65
33. อิหร่าน	-	-	-	2	2,146	-	-
รวมทั้งสิ้น		437	351,795	36	26,813	2,276.32	ประมาณ 17

ที่มา : Nuclear Power Reactors in the World, April 1998 Edition,

INTERNATIONAL ATOMIC ENERGY AGENCY (IAEA) (IAEA = ทบวงการพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศ)

หมายเหตุ

- พ.ศ.2538 - โรงไฟฟ้านิวเคลียร์ในอาร์เมเนีย เริ่มเดินเครื่องใหม่หลังจากที่หยุดเดินเครื่องเพื่อตรวจสอบแก้ไข
อันเนื่องมาจากแผ่นดินไหว ตั้งแต่ พ.ศ.2531 เป็นเวลากว่า 6 ปี
- โรงไฟฟ้านิวเคลียร์หยุดเดินเครื่อง 2 โรง (เยอรมนี 1, แคนาดา 1) ที่แคนาดา เมื่อปรับปรุง
เรียบร้อยก็จะเดินเครื่องใช้งานอีก
- มีโรงไฟฟ้านิวเคลียร์เริ่มเดินเครื่อง 6 โรง (อินเดีย 1, เกาหลีใต้ 1, สหราชอาณาจักร 1, ยูเครน 1
และญี่ปุ่น 2)
- พ.ศ.2539 - มีโรงไฟฟ้านิวเคลียร์เริ่มเดินเครื่อง 5 โรง (ฝรั่งเศส 1, ญี่ปุ่น 2, โรมานี 1, สหรัฐอเมริกา 1)
- เริ่มสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ 3 โรง (จีน 2, ญี่ปุ่น 1)
- พ.ศ.2540 - มีโรงไฟฟ้านิวเคลียร์เริ่มเดินเครื่อง 3 โรง (ฝรั่งเศส 2, เกาหลีใต้ 1)
- เริ่มก่อสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ 5 โรง (จีน 3, เกาหลีใต้ 2)

สำหรับความเคลื่อนไหวในการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ก็มีปรากฏอยู่บ้าง เจียบหายไป
บ้าง สลับกันไปจนกระทั่งในปี 2539 คณะรัฐมนตรีในรัฐบาลของพลเอกชวลิต ยงใจยุทธ ได้มีมติ ครม.
อนุมัติแต่งตั้งคณะกรรมการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ในประเทศไทย
จำนวน 21 คน โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เป็นประธาน
กรรมการ เรื่องราวของการศึกษาความเป็นไปได้ของการก่อสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ยังคงมีปรากฏใน
ช่วงต้นปี 2540 ต่อมาเมื่อมีการเปลี่ยนรัฐบาลใหม่ เรื่องของการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์จึงถูกระงับไว้

แม้ว่าในขณะนี้ยังไม่มีความเป็นไปได้ที่แน่นอนว่าจะมีการก่อสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์หรือไม่ รวมทั้งกระแสการคัดค้านก็ยังคงมีอยู่แม้ว่าจะมีการยอมรับกันมากขึ้นกว่าเดิมก็ตาม ดังนั้น กฟผ. จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการวางแผนในการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ตระหนักถึงความจำเป็นของการนำเชื้อเพลิงนิวเคลียร์มาเป็นต้นพลังงาน และเพื่อให้ประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับการก่อสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์อย่างถูกต้อง รวมทั้งลดความรู้สึกหวาดกลัวในเรื่องความเสี่ยงทางด้านความปลอดภัย ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนโดยรวมนมีทัศนคติที่ดีต่อการนำพลังงานชนิดนี้มาใช้ในการผลิตกระแสไฟฟ้าต่อไป

สำหรับการวิจัยเรื่องสื่อมวลชนกับการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ จะเป็นการศึกษาสื่อมวลชนทั้งหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุ ที่เสนอเรื่องราวเกี่ยวกับโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ตั้งแต่ปี 2530 - 2540

ปัญหำนำวิจัย

1. บทบาทของสื่อมวลชนที่มีต่อการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์เป็นอย่างไร
2. การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ได้ดำเนินการอะไรบ้างในการใช้สื่อมวลชนเพื่อการจัดตั้งโรงไฟฟ้าไฟฟ้านิวเคลียร์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของสื่อมวลชนเกี่ยวกับการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์
2. เพื่อทราบกระบวนการด้านการใช้สื่อมวลชนของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยในเรื่องโรงไฟฟ้านิวเคลียร์
3. เพื่อเสนอแนะมาตรการทางด้านการดำเนินงานเพื่อให้นำไปสู่การจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ในอนาคต

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้จะทำการวิเคราะห์สื่อต่างๆที่เสนอเรื่องราวของโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ตั้งแต่ปี 2530 - 2540 ที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์
2. การวิจัยนี้จะศึกษาบทบาทของสื่อมวลชนในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้
  - 2.1 การทำหน้าที่สอดส่องดูแล รายงานข่าว การให้ข้อมูลข่าวสาร
  - 2.2 การเป็นช่องทางการสื่อสาร
  - 2.3 การระดมสรรพกำลัง

- 2.4 การเป็นผู้กรองสาร
- 2.5 การกำหนดวาระข่าวสาร

ข้อตกลงเบื้องต้น

ข่าวเกี่ยวกับการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์เป็นข่าวที่มีคุณค่าและมีความสำคัญสามารถถูกจัดให้เป็นวาระโดยผ่านสื่อมวลชนให้กับประชาชนทั่วไปได้

ข้อสันนิษฐาน

1. การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยเป็นผู้ผลักดันให้มีการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์โดยสื่อมวลชนทำหน้าที่เป็นเพียงตัวกลางในการให้ข้อมูลข่าวสารในการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ผ่านไปสู่ประชาชน
2. สื่อมวลชนได้ทำหน้าที่รายงาน ให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรงไฟฟ้านิวเคลียร์แต่ไม่ได้ทำหน้าที่ระดมสรรพกำลังเพื่อให้เกิดการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์เท่าที่ควร
3. สื่อมวลชนทำหน้าที่กรองข่าวสารซึ่งทำให้ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ไม่สามารถส่งถึงประชาชนได้ทั้งหมด
4. สื่อมวลชนไม่ได้ทำหน้าที่กำหนดวาระแม้ว่าการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยจะผลักดันให้เกิดวาระดังกล่าวก็ตาม สื่อมวลชนทำหน้าที่เป็นแค่ตัวกลางเท่านั้น

นิยามศัพท์

- บทบาท : หน้าที่ในการดูแล สอดส่อง รายงานข่าวสาร การเป็นช่องทางการสื่อสาร และการทำหน้าที่เฝ้าประตูข่าวสาร ของสื่อมวลชน เกี่ยวกับการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์
- การจัดตั้ง : การยอมรับให้สร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์

โรงไฟฟ้านิวเคลียร์	: โรงไฟฟ้าพลังความร้อนชนิดหนึ่งที่ใช้พลังงานนิวเคลียร์ที่การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยเป็นผู้ดำเนินการก่อสร้าง แต่ผู้รับผิดชอบทั้งหมดคือ กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม
สื่อมวลชน	: สถาบันที่ทำหน้าที่เผยแพร่ข่าวสารไปยังประชาชนจำนวนมาก คือ สื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์ และสื่อหนังสือพิมพ์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับการวางแผนการประชาสัมพันธ์ในด้านการเผยแพร่ข่าวสารไปสู่ประชาชนของโครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ในโอกาสต่อไป
2. ผลจากการวิจัยจะเป็นแนวทางสำหรับหน่วยงานอื่น ๆ ที่จะศึกษาถึงบทบาทของสื่อมวลชนที่มีต่อการจัดตั้งโครงการอื่น ๆ ในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน